

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs - Levenslust te Lennik

Hoofdstructuur bubao

	Instellingsnummer	25353
	Instelling	Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs - Levenslust
directeur		Rudy CHAROT – Stefan DE KOCK
adres		Scheestraat 74 - 1750 LENNIK
telefoon		02-568-11-09
fax		02-569-23-85
e-mail		rudycharot@levenslustvzw.be
website/URL		www.levenslustvzw.be
	Bestuur van de instelling	108217 - Levenslust VZW te LENNIK
adres		Scheestraat 74 - 1750 LENNIK
	Scholengemeenschap	120196 - PAJOT te ROOSDAAL
adres		Brusselstraat 27 - 1760 ROOSDAAL
	CLB	114249 - CLB van de VGC Brussel te SINT- AGATHA-BERCHEM
adres		Technologiestraat 1 - 1082 SINT-AGATHA- BERCHEM
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	28/11/2011, 29/11/2011, 01/12/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01/12/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	19/12/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Jan Van Eeckhout
	Teamleden	Hilde Bosmans
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
3.1 wereldoriëntatie - wereldoriëntatie: dovencultuur	6
3.2 wiskunde - wiskunde: functioneel rekenen - wiskundige initiatie	8
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	9
4.1 Curriculum	9
4.2 Begeleiding	10
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	11
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	12
6.1 Wat doet de school goed?	12
6.2 Wat kan de school verbeteren?	13
6.3 Wat moet de school verbeteren?	13
7. ADVIES	14
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	14

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije niet-confessionele lagere school voor buitengewoon onderwijs 'Levenslust' maakt deel uit van een campus waar ook een school voor buitengewoon secundair onderwijs en een medisch pedagogisch centrum (MPI) gevestigd zijn. De school organiseert buitengewoon lager onderwijs **type 1, 3 en 8**. Het vrij recent vernieuwd schoolgebouw is gelegen in een groene en rustige omgeving.

Kenmerkend voor deze school is de brede **zorg** die alle schoolparticipanten uitdragen naar de kinderen met specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften. Daarnaast zorgt een empathisch doch krachtig beleid ervoor dat dit hecht team een grote inzet vertoont om een zo optimaal mogelijk kindgericht opvoedings- en leerklimaat te creëren.

Het team gebruikt voornamelijk de **eindtermen** voor het gewoon onderwijs als referentiekader om inhoud en af te bakenen. Het team kent nog een ruime groeimarge in het functioneel, adequaat en efficiënt hanteren van de **ontwikkelingsdoelen** die voor de types 1 en 8 voorzien zijn. De zorgdragers/leraren formuleren voor de meeste leergebieden concrete en meetbare zorgvragen die als basis dienen voor een gericht en aangepast **aanbod**. Doorheen het hele onderwijsleerproces hebben de teamleden op geïntegreerde wijze aandacht voor het stimuleren van aspecten van leren en de sociaal-emotionele ontwikkeling. De aandacht voor een praktijkgerichte verkeersopvoeding en het rijk en gevarieerd aanbod voor lichamelijke opvoeding zijn voorbeelden van goede praktijk. Jammer dat de leerlingen in zeer beperkte mate ICT-vaardigheden kunnen oefenen door het ontbreken van de nodige apparatuur.

Voor **wiskunde** leveren de teamleden inspanningen om onderwijs op maat van elk kind te voorzien en streven hierbij veelal haalbare doelen na. De aandacht voor handelend meten en metend rekenen waarbij de leerlingen geregeld deze vaardigheden in reële situaties kunnen oefenen, springt in het oog. De individuele aanpak voor de andere wiskundige aspecten resulteert in een systeem waar de leerlingen, elk afzonderlijk, kunnen vorderen op eigen niveau en tempo. Dit waardevol principe mag een efficiënte klasorganisatie met noodzakelijke instructiemomenten niet in de weg staan. Een aantal leerlingen is nog meer gebaat bij functionele wiskundige opdrachten.

Het schoolteam legde een vernieuwingstraject af wat betreft het leergebied **wereldoriëntatie** (WO). De school ontwikkelde documenten waarmee ze het aanbod op leerling- en op klasniveau bewaakt. De gegradeerde leerlijn en het onderwijsleerpakket zorgen ervoor dat leerlingen ook voor dit leergebied onderwijs op maat krijgen. Het team leverde wezenlijke inspanningen om het WO-onderwijs levensecht te maken en te laten aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen. Eigentijdse materialen en multimedia ondersteunen deze aanpak. Gegevens tonen aan dat de school voldoende inspanningen levert om de beoogde doelen na te streven.

Allerhande initiatieven op leerling-, klas- en schoolniveau, zowel preventieve als remediërende, schragen de **sociaal-emotionele begeleiding**. Leerlingen in een crisissituatie krijgen een kwalitatieve begeleiding, ondersteuning en opvolging binnen de time-outwerking. De materiële omstandigheden kunnen worden geoptimaliseerd.

De inspectie is van oordeel dat dit schoolteam, onder (bege)leiding van het enthousiaste en breed gedragen intern **beleid** de aangegeven werkpunten zelfstandig en kwaliteitsvol kan wegwerken. De aanwezige inzet, het vermogen om samen school te maken en een verhoogde individueel gerichte coaching en nascholing kunnen hierbij als basis dienen. De onderwijsinspectie sluit de doorlichting af met een **gunstig advies**.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

wereldoriëntatie -
wereldoriëntatie: dovencultuur

wiskunde -
wiskunde: functioneel rekenen -
wiskundige initiatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsaanbod

Onderwijsorganisatie

Begeleiding

Socio-emotionele begeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 wereldoriëntatie - wereldoriëntatie: dovencultuur

Voldoet

Motivering

- De school toont aan dat ze, binnen het proces van handelingsplanning, **voldoende inspanningen** levert om de decretale ontwikkelingsdoelen van het leergebied wereldoriëntatie na te streven. Een aantal teamleden verwoordt een verhoogd **rendement** van het WO-onderwijs door het vrij recent gebruik van een nieuwe onderwijsleermethode dat de betrokkenheid en de motivatie van de leerlingen verhoogt.
- De leraren geven een vrij eensgezinde **visie** weer op wereldoriëntatie. Na de vorige doorlichting kreeg het ervaringsgericht en levensecht onderwijs een meer centrale plaats. Het team opteert ervoor de leerlingen wegwijs te maken in de hen omringende wereld.
- De leraren bepalen de **beginsituatie** van de leerlingen onder meer door een aantal algemene observatiegegevens en een olijsting van reeds behandelde thema's.

Recent ontwikkelde schoolspecifieke documenten maken een verfijning van de beginsituatiebepaling mogelijk. Eerder sporadisch, bijvoorbeeld voor algemene attitudes en vaardigheden, formuleren leraren een zorgvraag voor dit leergebied.

- Het referentiekader om binnen de handelingsplanning **doelen** te bepalen, gebeurt voor alle leerlingen voornamelijk vanuit de eindtermen voor het gewoon onderwijs. Voor leerlingen die een type 1-aanbod krijgen (zowel leerlingen met een type 1-attest als een aantal leerlingen met een type 3-attest) bestaat er een concordantielijst met de betreffende decretale ontwikkelingsdoelen wereldoriëntatie. Leraren selecteren in hun jaarplan (groepshandelingsplan) voornamelijk concrete werkdoelen uit het onderwijsleerpakket.
- Het team maakte gedegen werk om aan de hand van het gehanteerde onderwijsleerpakket een gegradueerd **aanbod** te voorzien wat de **verticale samenhang** binnen de doelenselectie garandeert. Naast deze leerlijn brengt het team recent, maar op uitzonderlijke wijze, het aanbod in kaart op groepsniveau én op individueel niveau voor de hele schoolloopbaan in deze school. Uit de documentenanalyses blijkt dat alle domeinen vrij evenwichtig aan bod komen. Technologie verdient, rekening houdend met het toekomstperspectief van vele leerlingen, bijkomende aandacht. De eigen inbreng van leerlingen voor het bepalen van het onderwijsaanbod is beperkt.
- Het onderwijsleerpakket volgt het taalniveau van de leerlingen. Waar nodig passen de leraren inhouden aan zodat deze beter aansluiten bij de **leefwereld** en de leeftijd van de leerlingen. Vele leraren leveren gewaardeerde inspanningen om werkvormen te gebruiken waarbij de activiteit van de leerlingen centraal staat. Het organiseren van didactische uitstappen en meerdaagse extramurosactiviteiten verlevendigen het WO-onderwijs en bevorderen de transfer van geleerde inhouden. De school verzamelt verschillende van deze initiatieven in een portfolio die een mooi beeld weergeeft van wat er leeft in de school.
- De leraren hebben aandacht voor milieu- en gezondheidseducatie, voor actualiteit en voor relationele en seksuele vorming. Verkeersopvoeding krijgt een prominente plaats in het aanbod. De leraren lichamelijke opvoeding oefenen doelgericht op de fietsvaardigheden. Mede hierdoor krijgt het **verkeersonderricht** een praktijkgerichte benadering.
- De aandacht voor **horizontale samenhang** tussen de verschillende leergebieden en tussen de domeinen van wereldoriëntatie is in alle klassen prominent aanwezig. Binnen de geïntegreerde benadering komen vooral aspecten van leren leren, de sociaal-emotionele ontwikkeling en muzische vorming aan bod.
- In alle klassen zijn er functionele tijd- en ruimtekaders aanwezig. De behandelde thema's zijn door middel van visuele en/of concrete **materialen** duidelijk in het klasbeeld aanwezig. Het gebruik van moderne multimedia, zoals het digitaal schoolbord, biedt voor leraren uitstekende kansen om de omringende en de verre wereld in de klas te brengen. Het is jammer dat de leerlingen door het ontbreken van hardware-apparatuur op leerlingenniveau niet zelf de wereld op digitale wijze kunnen verkennen.
- Eigen en methodegebonden toetsen peilen zowel naar kennis als naar vaardigheden. Soms komen binnen eenzelfde klasgroep gedifferentieerde toetsen voor wereldoriëntatie voor. De **evaluatie**gegevens worden aangevuld met observaties waarbij ook attitudes een plaats krijgen. De leraren hebben aandacht voor procesevaluatie aan het einde van een lesactiviteit en lesweek of bij het afsluiten van een thema. Het is nog geen verworvenheid om de evaluatie in relatie te brengen met de decretale ontwikkelingsdoelen.
- De **rapportering** aan de ouders gebeurt eerder divers en is een weergave van aangeboden inhouden en een waardeoordeel betreffende vaardigheden en attitudes. In een aantal klassen krijgen leerlingen een cijfer. Het rapport geeft in mindere mate de vorderingen van de kinderen weer.

- De deskundigheidsbevordering door het benutten van (externe) **professionalisering** is beperkt. Het zorgteam stuurt, na overleg met het team, de vernieuwde werking rond dit leergebied.

3.2 wiskunde - wiskunde: functioneel rekenen - wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De school toont aan dat ze **voldoende inspanningen** levert om de decretale ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskunde na te streven. De leraren zijn vertrouwd met de ontwikkelingsdoelen, maar hanteren ze niet als een expliciete leidraad. In de meeste zorggroepen vormt een onderwijsleerpakket het concrete richtsnoer voor de invulling van het onderwijsaanbod.
- Het gehanteerde leerlingvolgsysteem voor wiskunde biedt een duidelijk overzicht waar elke leerling zich bevindt in de na te streven doelen. Elke leraar houdt op basis van observatie en/of toetsing nauwkeurig de vorderingen van de individuele leerling bij. Deze systematische registratie zorgt voor een continue update van de **beginsituatie**.
- Tijdens klassenraden formuleren de leraren in overleg met het zorgteam en paramedici geregeld concrete zorgvragen waarbij in een aantal gevallen reële ondersteuningsbehoeftes worden vastgelegd. Het is nog geen gewoonte om deze zorgvragen af te stemmen op en in relatie te brengen met de **ontwikkelingsdoelen** van het betreffende type.
- In type 1 is nog een duidelijke groeimarge aanwezig om de verwerving van wiskundige vaardigheden nauwer te laten aansluiten bij de uitgangspunten en kerngedachten van het buitengewoon onderwijs. In een aantal gevallen rijzen vragen in welke mate het **onderwijsaanbod** aansluit bij de belevingswereld van de leerlingen en daarbij functionele toepassingsmogelijkheden voor het dagelijkse leven beoogt.
- In de **uitvoeringsfase** krijgen de domeinen meten en metend rekenen een functionele invulling. Door concrete situaties aan te bieden leren de leerlingen al handelend omgaan met geld, gewichten, lengte- en inhoudsmaten. Voor de cognitief sterkere leerlingen van type 3 en 8 streeft de school de eindtermen na die betrekking hebben op het meten van fysische grootheden, een schaal hanteren, meetkundige grootheden meten, maateenheden hanteren en aflezen...
- Binnen dit leergebied valt de aandacht voor begripsvorming, wiskundige taal en probleemoplossende vaardigheden op. In de meeste klasgroepen bieden de klaswanden een verzorgde, functionele visuele ondersteuning voor getallen en meten. Observatie in de klassen leert dat de leraren leerstrategieën adequaat in het onderwijsleerproces integreren.
- De gehanteerde werkwijze met registratie in het leerlingvolgsysteem zorgt ervoor dat de leerlingen in de meeste gevallen kunnen rekenen op een onderwijsaanbod op maat. Een kritische evaluatie van de uitwerking in de klaspraktijk biedt mogelijkheden om de kwaliteit van de didactische ondersteuning te optimaliseren. Het is niet steeds duidelijk in welke mate alle leerlingen daadwerkelijk kunnen rekenen op degelijke en voor hen noodzakelijke instructiemomenten. In een aantal gevallen beperken de adequate en doelgerichte ondersteuning en/of remediëring zich tot de momenten waarop paramedici of zorgleraren het onderwijsleerproces ondersteunen.
- Om de vorderingen voor de verschillende domeinen van wiskunde te **evalueren**, baseren de leraren zich op de resultaten van de methodegebonden toetsen en/of observaties. Deze gegevens dienen als input voor het bepalen van de nieuwe beginsituatie.
- Het is onduidelijk in welke mate het schoolteam observaties en resultaten van toetsen op kind- en groepsniveau aanwendt om de onderwijskwaliteit in kaart te brengen, kritisch te analyseren, te bewaken en bij te sturen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Curriculum

4.1.1 Onderwijsaanbod

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school stelt bij het inrichten van haar onderwijsaanbod de aandacht voor de totale persoonlijkheid en een harmonische ontwikkeling van elk kind centraal. In de meeste klassen sluit het aanbod van wereldoriëntatie en muzische vorming op elkaar aan.
- De leerlingenpopulatie noopt het team om leren leren en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen als prioritair te beschouwen. Beide aspecten komen dan ook sterk geïntegreerd voor in alle fasen van de handelingsplanning. Het team stimuleert de leerlingen om tijdens het hele onderwijsleerproces gestructureerd, doel- en planmatig te werken. De aandacht voor en het stimuleren van het sociaal-emotioneel welzijn van de kinderen loopt als een rode draad doorheen het hele schoolgebeuren.
- Voor de meeste leergebieden baseert het team zich voor de afbakening van het aanbod op onderwijsleerpakketten. De eindtermen voor het gewoon onderwijs vormen hierbij het referentiekader. Voor metend rekenen en wereldoriëntatie beschikt de school over concordantielijsten tussen eindtermen en ontwikkelingsdoelen type 1. De school opteerde bewust om voor de dagelijkse praktijk geen ontwikkelingsdoelen te selecteren, maar wel concrete werkdoelen op maat van de leerlingen. De school doorliep een positieve evolutie in het formuleren van concrete en meetbare zorgvragen voor de meeste leergebieden die richting geven aan een onderwijsaanbod op maat.
- Voor de leergebieden wiskunde, Nederlands, Frans en wereldoriëntatie ontwikkelde de school leerlijnen aan de hand van de gehanteerde onderwijsleermethodes. Hiermee wil het team de verticale samenhang en een breed dekkend aanbod garanderen. Het aanbod voor muzische vorming krijgt alsnog een diverse invulling.
- Mede door het ontbreken van degelijk materiaal voor informatie- en communicatietechnologie op leerlingenniveau voorziet het team geen gestructureerd aanbod.
- De school startte met een specifiek aanbod voor anderstalige en taalzwakke leerlingen in een taalklas. Momenteel is de werking omwille van personeelsredenen wat stilgevallen. De intentionele aandacht voor instructie- en schooltaal is leerkrachtafhankelijk. Voor leerlingen met een perspectief naar het gewoon secundair onderwijs organiseert de school lessen Frans.
- De school investeert wekelijks vier lestijden in een doelgerichte ontwikkeling van de motorische competenties van de leerlingen. De leraren lichamelijke opvoeding voorzien een ruim en gevarieerd aanbod waarmee ze tegemoet komen aan de bewegingsnoden van de kinderen. Deze leraren integreren aspecten van de sociaal-emotionele ontwikkeling en van leren leren in hun activiteiten. Het doel- en praktijkgericht oefenen van de fietsvaardigheden is een voorbeeld van goede praktijk.
- Door het aanbieden van speelgoedkoffers tijdens pauzes wil het team de leerlingen stimuleren tot gerichte spelimpulsen en een zinvolle vrijetijdsbesteding.

4.1.2 Onderwijsorganisatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- De school biedt lager onderwijs aan voor kinderen met een algemene leervertraging (type 1), met ernstige emotionele of gedragsproblemen (type 3) en met leerstoornissen (type 8). De school heeft geen specifiek aanbod voor leerlingen met een autismespectrumstoornis. Zowel externe leerlingen als interne leerlingen van het aanpalende MPI maken deel uit van de leerlingenpopulatie.
- De school hanteert duidelijk vastgelegde criteria voor de samenstelling van de klasgroepen. Zo voorziet de school in functie van een efficiënte voorbereiding op het vervolgonderwijs typegemengde leergroepen. Soms organiseert het team bijkomende klasoverschrijdende groepen.
- De meeste leraren slagen erin om de klaswerking uit te bouwen tot een functionele leer- en werkplek waar actieve werkvormen en aspecten van leren leren en sociale vaardigheden het leerproces ondersteunen.
- Op schoolniveau zijn er duidelijke richtlijnen in verband met de invulling van de lessenroosters voorhanden. De uurroosters van de additionele hulpverleners worden na overleg opgesteld. Omwille van organisatorische redenen in het MPI krijgen de leerlingen op woensdagnamiddag les en niet op vrijdagnamiddag.
- De school voorziet, van oudsher, alleen logopedische ondersteuning voor hun externe leerlingen. Het aanpalende MPI stelt, tijdens de schooluren, ook andere additionele hulpverleners ter beschikking van de interne leerlingen. Uitzonderlijk kunnen ook externe leerlingen hier gebruik van maken. Teamleden verwoordten dat in een aantal gevallen de samenwerking niet optimaal verloopt. Door de aanstelling van een coördinatieverantwoordelijke lopen sommige (organisatorische) aspecten beter.
- Zowel voor de kindgebonden materies als voor de schoolwerking in zijn geheel kan de school vanuit zijn eigen personeelsbestand slechts in beperkte mate beroep doen op een brede expertise vanuit het multidisciplinair principe.
- De inzet van de schoolgebonden logopedisten en ondersteunende leraren is voldoende flexibel om zowel de nood aan individuele begeleiding op te vangen als een antwoord te bieden op de vragen van groepsleraren naar ondersteuning. De logopedisten geven naast discipline specifieke therapieën en ondersteuning binnen het taalonderwijs ook rekenonderwijs en schrijfmotoriek.
- Onder meer door een bevraging krijgen teamleden een klasgroep toegewezen of wordt hen een meer coördinerende en/of ondersteunende opdracht binnen het zorgteam toevertrouwd.
- In deze school is er duidelijk sprake van een gedeeld leiderschap. Beide halftijdse directeurs vullen hun opdracht aan met beleidsondersteuning en vormen naar eigen zeggen een 'complementaire tandem'. Zowel voor de onderwijsinhouden als voor de onderwijsorganisatie doen de directeurs beroep op de expertise van de leden van het zorgteam.
- Met het oog op een zo efficiënt mogelijke organisatie en een gezamenlijke doelgerichtheid hanteert de school meerdere overlegstructuren. Naast deze formele overlegmomenten wisselen personeelsleden heel wat gegevens uit tijdens informele babbels.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- 'Leerlingen optimale ontwikkelingskansen bieden en hen begeleiden om op te groeien tot gelukkige, positief denkende en kritische jongeren,' vormen de kerngedachten binnen de missie en visie van V.Z.W. Levenslust. Het welbevinden van de jongeren staat centraal en biedt de basis voor ontwikkelen en leren.
- Doorheen de hele werking gaat er prioritaire aandacht naar de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Jaarlijks staan vier grote jaarthema's in de focus. Met het centraal stellen van bepaalde thema's streeft de school verschillende doelstellingen na: de bewustwording van gevoelens, op een goede manier met zichzelf en anderen omgaan, de bevordering van een positief zelfbeeld... Een werkgroep is telkens verantwoordelijk voor een extra-aandacht-moment. Gezamenlijke openingen en/of afsluitingen versterken het samenhorigheidsgevoel tussen alle leerlingen en leraren.
- Op schoolniveau bieden duidelijke afspraken structuur en houvast aan de leerlingen. Alle leraren hanteren dezelfde terugkerende ankerpunten, hechten veel belang aan een vaste dagstructuur, bieden eenvormige denk- en leerstructuren aan en streven dezelfde afspraken en maatschappelijke regels na. De verfijning van de leefregels, gedeeltelijk voortvloeiend uit de jaarthema's, dragen bij tot een veilige en gestructureerde leer- en leefomgeving en bakenen een duidelijk leef- en werkkader af.
- In de handelingsplanning en alle aspecten van haar werking toont de school de aandacht voor de sociaal-emotionele begeleiding. Elke klassenraad start met de bespreking van de leergebieden 'sociaal-emotionele begeleiding' en 'leren leren'. In de meeste individuele handelingsplannen staan degelijke concrete zorgvragen in verband met de sociaal-emotionele ontwikkeling geformuleerd.
- De school werkt met een opvangnet voor kinderen die tijdelijk niet meer functioneren in de zorggroep of die door hun negatief gedrag de werking in de zorggroep bemoeilijkt. Om deze werking te garanderen, investeert de school heel wat lestijden uit het pakket. Meerdere leraren drukken hun appreciatie uit voor de ondersteuning door het zorgteam in crisissituaties. De ligging en verdere infrastructurele uitbouw van de time-outruimte zijn voor verbetering vatbaar.
- Doorheen de afgelopen jaren maakte deze zogenaamde 'time-outwerking' een grondige evolutie door. De verantwoordelijken voor deze werking ontwikkelden een 'zorgscan'. Dit document geeft een duidelijk beeld over de situatieschets, de probleemstelling, het doel en de aanpak. De time-outbegeleider vult dit leerlinggebonden document bij elke crisissituatie in. Analyse van deze gegevens vormen de input voor een optimale begeleiding van leerlingen in moeilijkheden. De evaluatie van deze werking en besprekingen met teamleden droegen bij tot een kwaliteitsvolle invulling van deze crisisopvang.
- Over de aanwending van beloningssystemen zijn de meningen wisselend. In een aantal klassen trachten de leraren de leerlingen met een beloningssysteem extra te motiveren. Andere leraren hebben bedenkingen bij deze aanpak.
- Het is een bewuste keuze van het schoolteam om, ondanks de stijgende zorgvraag, het aantal zorggroepen te beperken. De school wil ervoor zorgen dat alle leerlingen, met hun specifieke zorgvraag, de beste individuele ondersteuning en begeleiding krijgen.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het interne leiderschap kenmerkt zich door een grote zorg en warmte voor alle schoolparticipanten. Zowel het directieteam als het zorgteam levert gewaardeerde inspanningen om het team te sturen en te ondersteunen. Teamleden waarderen in sterke mate deze ondersteuning. Het beleid investeert in teambuilding.
- Het interne beleid kent nog een groeimarge in het coachen van teamleden in functie van een adequate ondersteuning van het pedagogisch-didactisch onderwijsproces. Gerichte nascholing kan dit ontwikkelingsproces verder ondersteunen.
- Vanuit de schoolvisie wil het team een zo breed mogelijk opvangnet vormen voor alle kinderen met specifieke zorgvragen binnen de aangeboden types. Daarbij kiezen de teamleden resoluut voor een positief ingesteld en zo optimaal mogelijk leer- en opvoedingsklimaat.
- Overleg, werkgroepen en het delegeren van bepaalde pedagogische taken bieden onderwijskundige en organisatorische ondersteuning bij het uitwerken van het schoolbeleid. Het interne leiderschap creëert ruime kansen tot participatieve besluitvorming.
- Binnen de kwaliteitszorg gaat er aandacht naar de bevraging van de teamleden betreffende een aantal aspecten van de schoolwerking. Na analyse en interpretatie van de gegevens koppelde het beleid hier gerichte verbeteracties aan. Het onderwijs bijsturen op basis van leerlingenresultaten op type- of schoolniveau kent nog een groeimarge.
- De opgezette structuur van een taalleraar zorgde voor een adaptieve aanpak van het taalonderwijs. Het talenbeleid streeft naar het verruimen van de taalweerbaarheid en de –vaardigheid van de leerlingen en naar een eenduidige communicatie met ouders. De school nam gewaardeerde initiatieven om de taalvaardigheid van anderstalige en taalzwakke leerlingen te ondersteunen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De inzet van het schoolteam om een zo breed mogelijk opvangnet te vormen voor alle kinderen met specifieke zorgvragen.
- De aandacht van de school om aan alle kinderen voor het leergebied wiskunde een onderwijsaanbod op maat op te zetten.
- De mogelijkheden die kinderen krijgen tot handelend meten en metend rekenen.
- Het afgelegde traject binnen wereldoriëntatie om op zoek te gaan naar de bewaking van het onderwijsaanbod doorheen de schoolloopbaan van een kind en het uitstippelen van een verticale leerlijn op schoolniveau.
- Een rijk aanbod voor wereldoriëntatie vanuit alle domeinen ondersteund door eigentijdse materialen en multimedia.
- De aanwezigheid van concrete ervaringssituaties die het werkelijkheidsonderwijs verlevendigen, de motivatie en de betrokkenheid van de leerlingen verhogen en transfer bevorderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De kwalitatieve begeleiding binnen de time-outwerking om leerlingen in acute crisissituaties op te vangen en te ondersteunen.
- De aandacht doorheen het hele onderwijsleerproces om leerlingen te stimuleren om gestructureerd, doel- en planmatig te werken.
- Het formuleren van (concrete en meetbare) zorgvragen voor verschillende leergebieden als basis voor een gericht en gepast aanbod.
- Het ruime en gevarieerd aanbod voor lichamelijke opvoeding binnen een veilig en gestructureerd klimaat en met toepassingsmogelijkheden in het dagelijkse leven.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het hechte pedagogisch team dat vanuit een grote zorg samen zoekt naar een zo optimaal mogelijk kindgericht opvoedings- en leerklimaat.
- Het gedeeld leiderschap en het participatief beleid waardoor 'samen school maken' een reëel gegeven is.
- De inzet van het beleidsteam om binnen alle facetten van het schoolleven een zo maximaal mogelijke ondersteuning te bieden.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Bij het afbakenen van het onderwijsaanbod en de formulering van de zorgvraag de ontwikkelingsdoelen niet uit het oog verliezen.
- Binnen het leergebied wiskunde adequate en efficiënte instructiemomenten voorzien om de leerlingen binnen het onderwijs op maat te ondersteunen.
- Binnen de type 1-afdeling het onderwijsaanbod voor het leergebied wiskunde nauw laten aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen en het accent leggen op functionele wiskunde.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Een doelgericht en aangepast aanbod en voldoende leerlingenmateriaal voor ICT voorzien.
- De additionele hulpverlening voorzien en/of verbreden voor alle leerlingen vanuit het multidisciplinair principe.
- Reflecteren over de materiële omstandigheden van de time-outwerking.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De coaching van teamleden verder uitbouwen in functie van een adequate ondersteuning van het onderwijsleerproces en deze koppelen aan gerichte nascholing.
- Het rendement van het onderwijs op maat systematisch in kaart brengen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Jan Van Eeckhout

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: